

SPINDUIZENDPOOT IN BAD

Martin Soesbergen

martin.soesbergen01@rws.nl

Het is geen prettig idee. Je wil in bad stappen en daar zit al een vijf centimeter lang, spinachtig dier, met niet acht maar dertig lange poten (fig. 1). Als het lichaam van het beestje gestreept is, is het onmiskenbaar de spinduiزندپoot *Scutigera coleoptrata*. De spinduiزندپoot komt oorspronkelijk uit het Middellandse-zeegebied, maar wordt steeds vaker in ons land aangetroffen. Vooral nog gaat het nog steeds om enkele dieren die met vakantiegangers meegekomen zijn. Maar het is een kwestie van tijd voordat deze soort zich hier vestigt. Uitkijken dus voortaan, want hij is giftig.

FOTO RENÉ KREKELS

Figuur 1. De spinduiزندپoot. De kop zit aan de rechterkant.

VERSPREIDING

Dankzij de mens leeft de spinduiزندپoot tegenwoordig in grote delen van Europa. Hij is bovendien terechtgekomen in Mexico, Noord-Amerika en Canada, Zuid-Afrika, Japan, Australië en Nieuw Zeeland. Buiten het oorspronkelijke, mediterrane verspreidingsgebied wordt hij vrijwel altijd in huis aangetroffen. In het Engels heet hij dan ook house centipede.

PIJNLIJK

De spinduiزندپoot kan dankzij zijn lange poten een snelheid bereiken van twee kilometer per uur en is daarmee de snelste duizendpoot ter wereld. In de vrije natuur leeft hij in koele en vochtige omgevingen, vooral onder stenen en hout. Ook scharrelt hij vaak in composthopen rond.

In huis heeft hij ook een voorkeur voor koele en vochtige ruimtes: badruimtes, toiletten en kelders. Opmerkelijk is dat verschillende mensen hun eerste spinduiزندpoot in bed ontmoetten. Die had zich dan van de muur of plafond op een kussen laten vallen. Overdag houden spinduiزندpoten zich namelijk op tussen spleten en kieren in het plafond, tussen spouwmuren en andere donkere ruimtes. 's Nachts komen ze te voorschijn om op jacht te gaan. Ze jagen niet actief, maar zitten stil te wachten tot ze een prooi aan voelen komen en slaan dan razendsnel toe. Ze reageren dan op trillingen en luchtverplaatsingen. Ze doden de prooi met een giftige beet, die ook voor de mens zeer pijnlijk is.

NEDERLAND

De spinduiزندpoot is tot nu toe vooral in het westen van het land aangetroffen (fig. 2), vóór 1980 in Hoorn en Leiden en recent in Haarlem, Leeuwarden, Leiden, Lelystad, Koog aan de Zaan en Son en Breugel. Er is een oude waarneming uit Groningen (1825) waarvan geen materiaal bewaard is gebleven. Het gaat hierbij steeds om één enkel dier.

Tot nu toe heeft deze soort nog geen vaste populaties in Nederland, maar gezien de toename van het aantal waarnemingen is het zeer waarschijnlijk dat de spinduiزندpoot zich hier op termijn zal vestigen.

Figuur 2. De vindplaatsen van de spinduiزندpoot in Nederland.